

TRI AKTUELNA PROBLEMA MLEKARSKE INDUSTRIJE

NABAVKA STROJEVA I MLEKARSKE OPREME

U podizanju novih mlekarskih pogona, obnove i popune starih, dolazi sve više do izražaja problem proizvodnje i nabavke strojeva i mlekarske opreme, bilo da je ona iz uvoza ili iz domaće proizvodnje. To se najbolje može sagledati iz elaborata investicionih zajmova, kojima se postavljaju zahtjevi za dodelu zajma kod Narodne banke, za izgradnju novih konzumnih i preradbenih mlekara.

U ovim elaboratima gde investitori predviđaju uvoznju opremu kao: separatori, rashladni uređaji, pasteri i sl. u ovoj godini bivaju odbijeni zbog poteškoća i oskudica u deviznim sredstvima.

Brzi razvitak mlekarstva započeo je u našoj zemlji odmah nakon oslobođenja za koje vreme se do sada podiglo više konzumnih mlekara, fabrika mleka u prahu i sabirališta mleka. Za ove pogone uglavnom je data pomoć od Fonda Ujedinjenih nacija za pomoć deci UNICEF-a.

Pored ove pomoći naša domaća industrija dala je svoj doprinos u mlekarskoj opremi koju je prema stepenu razvoja i mogućnosti u proizvodnji mogla dati, tako da primljena oprema od UNICEF-a i iz naše domaće proizvodnje čini kompletiranje uređaja novosagrađenih mlekarskih pogona.

Učinjeni su znatni naponi i naša industrija je pokazala dosta uspeha u savlađivanju tehničkih poteškoća i znatno doprinela i dalje doprinosi da se što više osvoji proizvodnja mlekarske opreme, kako bismo se time oslobodili uvoza skupe opreme iz inostranstva.

Evo nekoliko primera visokih cena mlekarske opreme iz inostranstva:

Pasteri srednjeg kapaciteta	1.200 dolara
Pasteri manjeg kapaciteta	750 dolara
Stroj za pranje boca	5.500 dolara
Stroj za pranje kanti	4.500 dolara

Domaća industrija već postepeno prelazi na proizvodnju složenih strojeva kao što su: stroj za automatsko pranje boca za mleko, stroj za automatsko pranje kanti, pasteri sa predgrejačima i sl. što predstavlja znatan doprinos za unapređenje mlekarstva. Svakako da će se u daljem razvoju mlekare morati preorijentirati na proizvodnju domaće opreme i zbog samih poteškoća u nabavci deviza za kupovinu opreme iz inostranstva.

Zbog toga potreba za mlekarskom opremom postaje iz dana u dan sve veća. Kako se ovde radi često o osvajanju proto — tipova i proizvodnje manjeg broja, ona je relativno skupa a naročito za male mlekarske pogone. U daljem podizanju i razvoju mlekarstva može se slobodno reći da već nastupa druga etapa u izgradnji, naime, sa većih konzumnih mlekara i fabrika mleka u prahu prelazi se na podizanje novih konzumnih i preradbenih mlekara u manjim mestima t. j. manjeg kapaciteta.

Da bi se u ovoj obimnoj kapitalnoj izgradnji obezbedila oprema potrebno je poraditi kod privrednih organa da naša industrija proširi asortiman pro-

izvoda i priđe proizvodnji boljeg kvaliteta i razradi podesnih prototipa mle-karske opreme. U cilju domaće industrijske proizvodnje treba povećati uvozni faktor za onu opremu koju proizvodi naša industrija u dovoljnom broju i kva-litetu, a sniziti uvozni faktor za onu opremu koju naša industrija ne proizvodi, ili je uskoro neće moći proizvoditi kao: separatori, rashladni uređaji sa auto-matikom, mlečne armature i sl.

Pored toga a prema uvidu Instituta za mlekarstvo u Beogradu u radu mlekaru oseća se naročito potreba u mlekarskoj opremi kao: mašine za pranje kanti, uređaji za topljenje sira, stolovi za formiranje maslaca, kanticice za pro-izvođače mleka, bućalice, duplikatori, sirne preše, sirni kotlovi, armature sa instalacijama, mlečne cevi, hladionici za mleko i sl.

Kao što je poznato naša industrija je mlada i nije u mogućnosti da sagleda sve potrebe mlekaru u zemlji. Pored toga ona mora da vodi računa i o ceni proizvedene robe i mogućnostima plasmana. Proizvodnja pojedinih manjih bro-jeva mlekarske opreme i pribora veoma je skupa i nerentabilna. Da bi se ovaj problem ispitao u celini Institut za mlekarstvo u Beogradu pokrenuo je ovo pitanje tražeći od svih mlekaru i mlekarskih stručnjaka u zemlji da ga u tome svojim iskustvom pomognu, kako bi se nakon prikupljenih podataka o potre-bama i tipovima mlekarske opreme organizovao jedan sastanak mlekarskih stručnjaka i preduzeća sa proizvođačima mlekarske opreme u Saveznoj indu-strijskoj komori, gde bi se zajednički razmotrilo ovo pitanje u celini, upoznala naša industrija sa potrebama i perspektivnim razvojem mlekarske industrije da bi mogla ići u pravcu osvajanja novih strojeva za dalje unapređenje proizvod-nje mlekarske opreme u zemlji.

Krčedinac Lazar, Beograd

ELEKTRIČNA INSTALACIJA I NJENA ZAŠTITA

U našoj zemlji je izgrađen veliki broj mlekaru za konzumno mleko ili pre-radu mleka u razne mlečne proizvode. Sve te mlekaru su ozbiljni objekti i pri samoj izgradnji potrebna je velika pažnja, a naročito u pogledu postavljanja izolacije podova.

Sem toga, u mlekarama zastupljene su sve vrste instalacija, na primer: za paru, vodu za piće, toplu vodu, ledenu vodu, slanu vodu, amonijalne ili druge za hlađenje, za mleko, električne i dr.

Kod izrade (montaže) ovih instalacija obraća se velika pažnja, a naročito pri izvođenju električnih instalacija, o čemu će se ovde govoriti.

Znamo, da u mlekarstvu važnu ulogu ima para, voda, rashladni uređaj i električna energija. Isto tako znamo da se neprijateljski između sebe ponašaju na primer: para i voda su pravi neprijatelji električnoj instalaciji, a amonijak i mlečna kiselina nagrizzaju metale (mesing, bakar i sl.). Zato će se ovde govoriti o izboru materijala, koji bi zadovoljio sve uslove električne instalacije u mle-karama.

1. U svim radnim prostorijama mlekaru električna instalacija se izvodi sa OG kablom ili NYM kablom i NKB kablom.